

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA — ERDÉLYI IPAR

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége hivatalos lapja,
Egyesülve a timisoarai „Az Iparos”-
sal és a „Fodrász Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Nu voim să se dispună despre noi, fără întrebarea noastră

Declarațiune D-lui Petru Olariu, președintele Corporației Meseriașilor
din Timișoara.

TIMISOARA, 8. Februarie. (Dela corespondentul „Meseriașul”.) Dl. Petru Olariu, președintele Corporației Meseriașilor din Timișoara, un eminent corifeu al partidului guvernamental și totodată cel mai de vază conducător al industriașilor din Banat, ne a dat din nou un interviu interesant pentru „Meseriașul”. Prima parte a declarațiunii domniei sale se ocupă cu chestiunea de interes general industrial, cu soarta corporațiilor industriale. Afară de importanța chestiunii persoane și locul de vază ocupat de domnia sa în societatea bănățeană fac că cuvintele domniei sale să aibe o importanță covârșitoare. Declarațiunea se ocupă și cu problemele locale Timișorene. Partea aceasta a declarațiunii Dlul Petru Olariu va interesa desigur tot atât industriași din Banat, ca și cealaltă chestiune, a corporațiilor meseriașilor mereu atacate, în a căror apărare și a pus Dl Petru Olariu influența sa.

Care este părerea D-voastră, Domnule Președinte, asupra soartei Corporațiilor Meseriașilor? — a fost prima noastră întrebare.

— Părerea mea este, că în interesul Statului este neapărat nevoie ca industriași, în rândul al doilea cel mai numeroși susținători a Statului să aibe instituțiunea lor independentă în apărarea intereselor lor profesionale.

În camerele de muncă Legea respectivă a încadrat forțat numai o parte dintre meseriași. Cealaltă parte, un element valoros și respectabil, cei cari lucrează cu un număr de peste 10 lucrători, sau folosec o forță motorică de peste 20 cai putere — au rămas în afără.

— În Ardeal și Banat mulțumim dezvoltarea meseriilor și puterea lor de a concura industria din Apus exclusiv activității Corporațiilor Meseriașilor desfășurată timp de 50 de ani. Legea industrială din 1884. a fixat activitatea corporațiilor meseriașilor exclusiv la conducerea intereselor profesionale. Acest fapt a adus cu sine că corporațiile autonome au servit numai interesele meseriașilor pur profesionale și economice și acestui fapt li mulțumim dezvoltarea economică a micilor industriași.

Ce aveți de obiectat, Domnule Președinte referitor la dispoziția schimbării persoanei comisarului autorității industriale la postul atât de important al autorității industriale din Timișoara?

— Am luat la cunoștință acest avon cu cea mai mare supărare. Trebuie să declar, că înaintea de a se aduce decizie la chestiunea aceasta importanță nimeni nu m-a întrebat. Asupra acestui fapt mă mir cu atât mai mult, cumcă acum zece ani, în timpul guvernării lungi a partidului liberal cel doi mari frați Brătianu m-au chemat la București decâte ori s'a luit vre-o chestiune importantă industrială întrebând dela mine simplul meseriaș macelar, părerea mea. Fără a mă lăuda pot spune că nici câteva probleme de export nu au fost rezolvate fără ascultarea modestei mele păreri.

Când e vorba că comisarul autorității industriale să fie înlocuit sau nu, și fiind vorba numai de o chestiune locală, când cu atât mai mult aș fi așteptat să fiu întrebat și eu, trembe să constat cu părere de rău că nu s'a făcut. Cu totul că sunt un bun Român, unul din conducătorii industriașilor Bănățeni, un vechiu și devotat parti-

zan a celor doi mari frați Brătianu, totuși au adus fără mine decizia cunoscută, pentru care decizie s'a supărat întreaga industrie din Banat fără considerare la naționalitate și nu rezultă altceva decât anumite tendințuni fără răspundere și ambițiuni personale.

— În ce legătura ați stat Domnule Președinte cu exponenții din Timișoara a guvernului trecut?

— Chiar aceasta mă doare, că conducătorii locali a trecutului guvern ne au ascultat în fiecare chestiune importantă privitor industria, când acum se aduc decizii de cătră exponenții

guvernului din Timișoara, a căror devotat membru am fost întotdeauna.

— Încă câteva cuvinte asupra problemei atât de actuale acum, asupra restrângerii numărului Camerelor de Industrie și Comerț.

— Instituțiunea corporațiilor meseriașilor a servit în tot timpul interesele Statului fără a împovăra nici cu un singur ban visteria Etatlui. Meseriași din Ardeal și Banat au suportat întotdeauna bucurii cheltuielile necesitate cu întreținerea corporațiilor meseriașilor știind că servesc exclusiv interesele micilor industriași. Față de aceasta Camerele de Industrie și Comerț, dar mai ales Camerele de Muncă absorb multe milioane dela Stat și nici una nu este capabilă de a facilita dezvoltarea și activitatea vreunei pătri sociale productive. În camerele de industrie și comerț de geaba luptă mica industrie și micii comercianți contra influenței protejate, binecunoscute a marilor capitaliști, până ce în camerele de muncă față de numărul covârșitor a muncitorilor pier orice intențiuni a micilor industriași, cari ar servi interesele industriei naționale. (n.)

Ne döntsenek róluak — nélkülük

Olariu Péter timisoarai ipartestületi elnök nyilatkozata.

TIMISOARA, február 8. (Az Iparos tudóstól.) Olariu Péter, a timisoarai ipartestület elnöke, aki, mint a kormánypart egyik vezető exponense és egyben az egész Bánság területén a legnépszerűbb iparosvezér, ismét érdekes nyilatkozatot adott „Az Iparos”-nak. Olariu Péter nyilatkozatának nagyobbik része országos fontosságú iparos-problémáról, az ipartestületek sorsáról szól. A nyilatkozatnak a tárgy nagy fontosságán kívül a nyilatkozó személyének nagy tekintélye még nagyobb súlyt és fontosságot ad. A nyilatkozat timisoarai helyi problémákat is érint. Olariu Péternek ez a másik állásfoglalása nem kisebb érdeklődésre tarthat számot a Bánság iparos társadalmában, mint országos viszonylatban az a másik állásfoglalása, amely a megtámadott ipartestületek védelmébe állítja Olariu Péter nagy tekintélyét és magas összeköttetéseit.

— Mi az egyéni nézete Elnök urnak az ipartestületek várható sorsáról? — hangzott első kérdésünk.

— Az, hogy az ország érdeke egyenesen megköveteli, hogy az országnak szám szerint második, legszármazottabb önálló, kereső osztályának, a kisiparnak, meg legyen a maga önálló kisipari szervezete, mert az egyes osztályoknak a maguk érvényesülése érdekében egymással folytatott egésszéges harca ezt megköveteli.

— A munkakamarába a vonatkozó törvény a a kisiparosoknak csak egy részét kényszerítette be. A másik része, a tíznél több munkást és husznál több lóerőt foglalkoztató értékes és számottevő kisipari réteg — kimaradt a munkakamarából.

— Mi a véleménye Elnök Urnak az ipartestület intézményéről?

— Erdélyben és a Bánságban az ipar fellendülését és a nyugati kisiparral szemben kialakult versenyképességét kifejezetten az ipartestületi intézmény ötvenéves működésének köszönhetjük. Az 1884. évi ipartörvény az ipartestületi intézménynek kihangsúlyozottan professzionális, mesterségbeli érdekképviselői hatáskört biztosított. Ennek tulajdonítható, valamint az ezzel kapcsolatos autonómiájának köszönhető, hogy az ipartestületek kizárólag ipari, szakmai, gazdasági ér-

dekeket szolgáltak és éppen ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy föllendítették a kisiparosság gazdasági helyzetét.

— Mi a véleménye Elnök Urnak arról az intézkedésről, ami a timisoarai iparhatósági biztos nagyfőnökségi hatáskörében az ismeretes személyi változást előidézte?

— Összefoglalóval vettem tudomásul. Ki kell jelentenem, hogy mielőtt ebben a döntő fontosságú kérdésben az ismert intézkedés megtörtént, engem senki meg nem kérdezett. Eelőtt már azért is csodálkoznom kell, mert a mintegy tíz évvel ezelőtti években, a liberális-part hosszú uralma idején a két nagy Brătianu-testvér mindannyiszor, amikor valami fontos kisipari kérdés merült fel, felhívták Bucurestibe és megkérdezték tőlem, az egyszerű husiparostól, hogy mi a véleményem. Minden dicsékvés nélkül állíthatom, hogy egyes kivélt problémákat sem eldóttak meg egyszerű véleményem megkérdezése nélkül. Most azonban, amikor arról volt szó, hogy menesszék-e a timisoarai iparhatósági biztost, vagy sem, bár csak egyszerű helyi érdekekről volt szó, amikor igazán joggal elvárhattam volna, hogy engem is megkérdezzenek, ez — sajnos, — nem történt meg. Pedig jó román vagyok, a bánsági iparoság egyik vezére, a két nagy Brătianu-testvér kipróbált, régi hive és mégis nélkülük hozták meg az ismeretes határozatot, amely Timișoara egész iparos-társadalmát nemzetiségre való különbség nélkül, mélyen felháborítja és nem elégít ki egyebet, mint bizonyos felelősségnélküli tendenciákat és egyéni ambíciókat.

— Milyen viszonyban volt Elnök Ur az előző kormány timisoarai exponenseivel?

— Eppen az fáj nekem a legjobban, hogy az előző kormány timisoarai és bánsági vezérférfiai minden, a kisipart érdeklő fontos kérdésben meghallgattak bennünket, míg most tudunk és beleegyezésünk nélkül intézkedik annak a kormánynak timisoarai gárdája, amelynek testestől-lelkeztől hive vagyok.

— Még néhány szót kárunk a mostanában anyira aktuális, általános kamara-leépítési problémákról.

— Az ipartestületek intézménye mindenkor

államérdeket szolgált anélkül, hogy az államkasszárt egy baltával is megterhelte volna. Az erdélyi és bánági Iparos félévészázad óta mindenkor szívesen viselte az Ipartestületek fentartásával járó terheket, mert tudta, hogy azok kifejezetten kisipari érdekeket szolgálnak. Ezzel szemben a kereskedelmi és iparkamarák intézménye, de különösen a munkakamarák évenként súlyos milliókat igényelnek az állam részéről és egyik sem alkalmas arra, hogy önálló, kereső társadalmi osztályok teljesen szabad működési és kifejlődési lehetőséget biztosítsanak. A kereskedelmi és iparkamarákban a nagytőke közismerten protezsztál érdekeinek favorizálása ellen hiába küzd a kisipar és kereskedelem, míg a munkakamarákban az alkalmazottak túlsúlyban levő tömegével szemben elcsúsznak a kisiparnak minden vonatkozásban nemzeti érdeket szolgáló törekvései.

(n.)

Pribán Miklós

Mélyen megrendülve fájjaljuk halálod, mi, akik annyira tiszteltünk, becsültünk, szeretettünk, amíg közöttünk voltál. Mi, szaktársaid, az aradi busiparosok, az aradi iparos intézmények valamennyi tagja és a város egész iparossága. Szerény, de megfontolt tanácsaidból mindnyájunknak jutott. Közel félévészázados iparos pályádán alig volt szaktársad, vagy iparos testvéred, akit jószándékú, rokonszenves egyéniséged le ne kötelezett volna. Áldozatkész voltál egész életedben. Amit fáradságos munkával megszerestél, sohasem sajnáltad az aradi iparos intézményektől. Életed követendő példa a fiatal iparos-generáció előtt.

Mi, busiparosok, néhányan közülünk már a múlt század óta, Veled együtt egyengettük a csakmánk elé tornyosuló akadályokat. Kétzseres tehát a mi fájdalunk halálod fölött, hisz egy életet töltöttünk együtt, küzdve a létért és a jövőért. Emléked mindig őrizni fogjuk és sohasem felejtjük el, hogy a ma fennálló aradi iparos intézményekért mindent megtettél, ami Tőled tellett.

Szida Lázár.

A fent közölt megleghangu búcsuztatót nem mondhatta el a betegesen fekvő Szida Lázár legjobb barátja sírja mellett. A baráti megnyilatkozásnak készségesen adott helyet Az Iparos, mert tudjuk, hogy Szida Lázár, az aradi busiparosok régi vezető egyénisége valóban igazat írt ebben a búcsuztatóban. A halottakról vagy jót, vagy semmit, — szokták mondani, de a mindig vidám, mindig szívélyes, mindenkiel szemben jóakaratu Pribán Miklós bátyánkról életében sem lehetett rosszat mondani. Pribán bátyánknak nem voltak ellenségei.

Pribán Miklós 57 éves korában halt meg a hó 5-én. E hó 8-án, kedden délután temették örösi részvét mellett. Temetésén Olariu István elnök vezetésével megjelent az Aradi Iparosok Temetkezési Csoportjának egész igazgatósága, a mely az elhunytban az igazgatóság egyik tagját gyászolta, nagy számú megjelent képviselte a Aradi Iparosok Hítteljeszövetkezetét, az Iparos Otthont, valamint az Ipartestületet is.

Pribán Miklós halálát örvényen és öt gyermekén kívül kiterjedt család gyászolja.

Helyre állt a béke a sfântu-gheorghei Iparos Otthonban

A sfântu-gheorghei Iparos Otthon eddigi vezetőségének három éves megbízása lejárván, az Iparos Otthon tagjai a közelmúltban tartott közgyűlésükön, Lurtz Gyula elnökkel az élen, megválasztották az új vezetőséget. Tekintettel azonban arra, hogy Lurtz Gyulának a személye az elmúlt években különféle alaptalan rágalmaknak volt kitéve, ő az elnökségről lemondott, visszaadván megbízását a közgyűlésnek.

Az új tisztújító közgyűlést az Iparos Otthon tagjai az elmúlt héten tartották meg, s minthogy sikerült a fennálló nézeteltéréseket eloszlatni, a közgyűlés ismét Lurtz Gyulát választotta meg az Iparos Otthon elnökének, aki megbízását el is fogadta.

Die Schneidermeister gegen die städtische Konkurrenz im Timişoaraer Lehrlingsheim

Die Schneiderfachgruppe des Temeswarer Gewerbesyndikates hielt am 31. Jänner unter dem Vorsitz ihres Präses Simon Gutu eine Mitgliederversammlung ab. In dieser teilte Gewerbesyndikatssekretär Gazda unter anderem mit, dass die Schneidermeister (Arbeitgeber) sich nicht wie bisher in die 1., 2. oder 3. Klasse der Krankenkasse, sondern in die 3., 4. und 5. Klasse einschreiben müssen. Die Gebühren für die 3. Klasse betragen 22 Lei, die 4. 30 Lei u. die für 5. Klasse 36 Lei pro Woche. Der Versammlung wurde noch mitgeteilt, dass die Sanitätssteuer rückwirkend vom 14. Juni, 1930 zu zahlen ist und bis 1. April 1934 entrichtet sein muss. Die Schneidermeister

gaben sodann ihrer Entrüstung darüber Ausdruck, dass im Innerstädtischen Lehrlingsheim seit 4 Jahren eine Schneiderwerkstätte besteht und dass es müßlich ist unter städtischer Aufsicht Schwarzarbeit zu dulden, die den teuren Lehrlingsheim Meistern ungeheuren Schaden verursacht. Da gegen Sekretär Gazda, der gegen diese Werkstätte die Anzeige erstattete, von verschiedenen Seiten Angriffe gerichtet wurden, erklärte die Versammlung, dass er als Sekretär des Gewerbesyndikates verpflichtet war, die Anzeige zu erstatten und es sich daher um keine persönliche Angelegenheit handelt.

A szociális szempontból hozott társadalombiztosító törvény az iparosság átka lett

Egyetlen kisvárosunk iparossága se bírja el a társadalombiztosító új adó rohamát. — Egy segéddel dolgozó kismester évi ilyen kötelezettsége közel kétezer lej.



Gheorgheni és környéke iparossága az utóbbi három esztendőben a felére apadt. A kérielhetetlen adó politika elbirhatatlan kivetéseivel az iparosok egész hadát kergette a munkanélküliségbe, vagy a kontárságba. Egy-egy pénzügyi roham után ötvenes és százas csoportokban adták vissza az évtizedekig tisztességes megélhetést biztosító iparengedélyeket.

Az utóbbi esztendőben némi szünet állott be az iparengedélyek visszaadása körül. Már ugy látszott, hogy új kisipari élet kezdődik a székel kisvárosban, amikor jött a társadalombiztosító és felforgatott mindent.

Az amugy is elbirhatatlan terheket viselő iparosokat a társadalombiztosítás ürügye alatt olyan súlyos terhekkel sújtották, hogy az újabb közigénynek képtelenek eleget tenni.

Köztudomás szerint január elseje óta a társadalombiztosító magas esztályba sorozta az iparosokat. Rendelkezése szerint a segéd és inas nélkül dolgozó iparos az eddigi hat lej helyett 22

lejt fizet, egy inassal 12 lej helyett 30-at, segéddel 22 lej helyett 36-ot.

Ezekből a számokból világosan kitűnik, hogy az egy segéddel dolgozó iparos egy esztendő alatt közel kétezer lej köteles társadalombiztosítás címén befizetni.

Kétség sem fér hozzá, hogy a mostani keresetviszonyok mellett állami adónak is magas volna ez az összeg.

A leszegényedett s így kevés munkát adó Gheorgheni iparosai nem bírják el az újabb terheket. Az eddigi terhek mellett is alig tudták biztosítani mindennapi kenyerüket s a jobb időkből visszamaradt vagyronroncsaik eladásával pótolták jövedelmeiket.

Igy aztán a tisztán

szociális szempontokból hozott társadalombiztosító törvény az iparosság átka lett.

A törvény könyörtelen intézkedései következtében kérielhetetlenül arófolják fel a heti biztosítási összeget. Ezzel az eljárással aztán a sovány keresetű iparosokat iparigazolványaik visszaadására kényszerítik.

Mit mond az egészségügyi törvény hirhett 349-ik paragrafusa a munkások kötelező orvosi vizsgálatáról?

Az aradi tisztifőorvos háromhavonként akar tartani ilyen egészségügyi szemlét

Félt, hogy a kötelező orvosi vizsgálatokat más városokban is elrendelik

Néhány héttel ezelőtt két nagyobb aradi Iparvállalatnál és az aradi CFR műhelyekben munkás-megbetegedések fordultak elő. E betegségek természetesen a tisztifőorvosi hivatalnak is be lettek jelentve. Az aradi tisztifőorvos a munkásbetegségek elterjedésének megakadályozására az egészségügyi törvény 349. paragrafusa alá való hivatkozással elrendelte, hogy esztendő háromhavonként a munkásokat kötelező orvosi vizsgálatnak kell alávetni.

A háromhavonkénti és kötelező munkás egészségügyi vizsgálat terve és keresztülvitele nem először merült fel. Az egészségügyi minisztérium a törvény 349. paragrafusában nem azért ad a vizsgálat elrendelésére jogot, hogy azzal az orvosi hatóságok ne éljenek. Nem akarta a törvény azonban kötelezően ezt a vizsgálati rendszert kimondani, mert nem akarta az egészségügyi szolgálat nagy költségeit a termelő ipari rétegre hárítani. Ez a paragrafus voltaképpen csak musmus. Azzal ijesztgeti a termelőket, hogy amennyiben nem adnak megfelelő helyiséget és munkafeltételeket a munkásoknak, van az egészségügyi

hatóságoknak más módja is, hogy az egészséges élet- és munkafeltételeket kiverkedje.

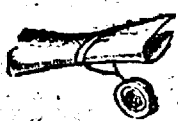
Az aradi esetben ugy látszik, az eddigi fenyegetésből praktikum lesz. Arról is szó van, — mint azt már jelentette „Az Iparos”, hogy ezennel a munkás alkalmaztatása pillanatában orvosi vizsgálatnak vessen alá magát, hogy a hivatal már a munkába lépés pillanatában ismerje a munkást, annak szervezetét és fizikai kondícióját. A munkaadó ebben az esetben munkást addig, amíg az orvosi vizsgálatnak nem vetette magát alá, nem alkalmazhat és azt a munkaadót, aki orvosi vizsgálat nélkül alkalmas munkást, súlyosan megbünteti.

Az aradi tisztifőorvos jobb viszonyok között igen helyénvaló infézkedése újabb súlyos anyagi megterhelés ördögét festi a falra. És ez az intézkedés, — sajnos — nem helyi jellegűnek indul. Más városokban is temérdek munkás szenved tüdővészben, szifiliszben és más tömegbetegségekben és így félt, hogy a munkások kötelező orvosi vizsgálatát egész Erdélyre és Bánágra kifogják terjesztani.

Negyedmillió kisiparos minden bűja-baja, kívánsága egyetlen emlékiratban

Az oradeai ipartestület az aradi munkaügyi felügyelőséghez beadványt intézett, amely az utolsó tiz esztendő valamennyi iparos-sérelmét és kívánságát felöleli. — Aki elolvasta az emlékiratot, nemcsak azt érti meg, hogy az iparosság sérelmeinek ignorálása bűn az ország ellen, hanem azt is, hogy arra az intézményre, amely ilyen magasszínvonalú emlékiratot produkál, szükség van és megéri azt is, hogy az ipartestületek fentartása és fejlesztése nemcsak a iparosság érdeke, hanem az ország egész gazdasági életéé is

Szabad ipart, — szabad kereskedelmet!



Oradea Mare. (Az Iparos tudósítójától.) Annak, hogy mennyire szükséges, életképes, hasznos és színvonalas intézmények az erdélyi és bánági ipartestületek, keresve sem találunk job bizonyítékot, mint az a memorandum, amit alább közlünk. Minden sorából szakismeret, jóindulat, az ország gazdasági boldogulásának mélyszégyén sugárzik. Az oradeai ipartestület alábbi kimerítő memorandumát nem egy ember, hanem az iparúzó ezreinek évtizedes tapasztalatai fogalmazták. Építő, szükséges, megvalósítandó minden egyes sora. Megvalósításuk nemcsak az iparosságra, a dolgozó polgármemberek több, mint fél millió lelkét számláló tömegére, ezen a hatalmas tömegben keresztül az államra, hanem a hatalmas levő politikai pártok népszerűsítésére is áldásos hatást gyakorolna. És minden további nélkül meg

is történhetne mindez, hogyha a hatalmasok elolvasnák az egyszerű iparos emberek alábbi memorandumát és elhinnék, hogy a kisiparosok, akik ezt az emlékiratot megfogalmazták, jobban értenek a kisiparhoz, de általában a közgazdasági élet problémáihoz is, mint a minisztériumi tisztviselők és elméleti szakemberek kilencvenkilenc százaléka.

Jövő heti számában román eredetiben közli. Az Iparos az oradeai emlékiratot, amelyet azért vagyunk kénytelenek először magyar nyelven közölni, mert az eredeti szövegét nem kaptuk még meg. Leközlőjük az írást, hogy ne csak mi lássuk, akikről írva vagyunk, hanem azok is vegyék és olvassák, akiknek szól.

Az oradeai ipartestület 17—18/1934. szám alatt, hivatkozással a 2910/1933. számú körlevélre, az aradi munkaügyi felügyelőséghez az alábbi emlékiratot intézte:

Egységes ipartörvényt!

Nincs egységes ipartörvényünk, amely az egész ország iparát és közigazgatását egységesen szabályozza.

Más és ismeretlen törvények és rendeletek szerint intézik az iparosok közigazgatási ügyeit a Regátban, másképp Erdélyben és másképp Bukovinában.

Ez természetesen az ipari viszonyok, a termelés fejlődése, az iparos-nevelés és az egész ország gazdasági helyzetének hátrányára szolgál. Éppen ezért.

kérjük az ország gazdasági viszonyainak rendezése érdekében az egységes ipartörvényt, az iparágak képzéséhez kötését és azt, hogy ezeknek a körülményeknek elbírálásával, felügyeletével és közigazgatási adminisztrálásával az Ipartestületek bizaassanak meg.

A kézműves ipar irányítását, fejlesztését, a továbbképzés fentartását, helyes mederben való tartását, az iparosok és munkásaik közötti felmerülő vitás és peres kérdések elbírálását, a bőséges tapasztalattal bíró és az ipari viszonyokat ismerő autonóm ipartestületek vannak hivatva végezni. A régi ipartestületeknek ezirányban teljesített működése mindezek helyességét igazolja. Az autonóm joggal felruházott ipartestületekbe az állam egyik legerősebb gazdasági tényezőjének csoportja van benn, amelyre az állam, úgy erkölcsi, mint gazdasági téren, mindig számít és számíthat.

Kívánjuk tehát az Ipartestületi hatáskör kibővítése mellett a Munkakamarák megszüntetését.

A Munkakamara intézménye a jelen formájában, az önálló iparosokra, az ipari fejlődés biztosítására, az ország gazdasági helyzetének megszilárdítására a legnagyobb veszély. A Munkakama-

rák nem az iparfejlesztéssel és az ország gazdaságának nem az iparfejlesztéssel és az ország gazdasági megerősödésével foglalkoznak, hanem a munkások szociális és kommunista jogainak kiterjesztésével és a munkásvezérek részére drágán fizetett pozíciók biztosításával. Igazolja ezt az, hogy

a Munkakamara rövid működésének ideje alatt, már a 7 órai munkaidő bevezetését, a tanonciskolai órák elméleti oktatásának a gyakorlati oktatás hátrányára való felemelését, a tanonclétszám csökkentését és ezzel a jelenlegi munkások munkabérének minél magasabbra való biztosítását, hatalmi érdekek felállítását szolgálják, egyszóval mind olyan intézkedéseket, amelyek a mai ipari és polgári társadalom pusztulására vezetnek.

Ez értehető is, hiszen a Munkakamarák szervezetében a fizetések munkáselem háromszor olyan számmal van képviselve, mint a kézműves önálló iparosság.

Az aradi Munkakamarát is 34 fizetős alkalmazott és csak 14 önálló kézműves kisiparos irányítja.

A Munkakamarák megszüntetésének kivihetlensége esetén

kérjük, hogy a kézműves kisiparosok ennek szervezetéből minden körülmények között vételessenek ki.

A Munkakamarák jelenleg az iparosok és munkások óriási megterhelése mellett, az államnak is sok milliójába kerülnek, míg az ipari közigazgatás

eddig az államnak semmibe sem került, mert azt az Ipartestületek teljesen ingyen, pontosan és jól végezték el.

kerületi igazgatóságok munkástagjait, azok között sokat látunk, kiknek van ugyan tanult mesteriségük, azonban

az utolsó évtizedben nem a mesterségben, hanem az agitátorkodásban dolgoztak és foglalkoztak.

Ilyenekre egy közérdekű intézmény vezetését bízni nem lehet. A központ csupa előkelő, letűnt főhivatalnokkal van betöltve, olyanokkal, akikre eredeti pályájukban már szükség nincs és így tehermentesítés céljából a betegsegélyező és balesetbiztosító pénztár központi szervezetébe helyezik el őket. Ezek mellett a betegsegélyező és balesetbiztosító intézmény

ugy az iparosságra, mint a munkásságra egyformán elviselhetetlen és drága.

Az ország egészségügye nemcsak iparos és munkásérdek, hanem országos érdek is, miért is az államnak ezen szociális törvény fentartásáért nagyobb áldozatot kell hoznia, mint ahogy tervbe is van véve.

A munkaadók biztosítási kötelezettsége káros és hátrányos a munkaadókra.

A mai tagjárulékok mellett az iparosok privát orvost tarthatnának, míg a betegsegélyező intézménynél kötelesek magukra nézve elfogadni olyan orvost, aki iránt bizalommal nincsenek.

Fel kell tehát menteni az iparosokat a betegsegélyezőbe való beiratkozás kötelezettsége alól. Le kell szállítani a járulékot, mert autonóm és helyes gazdálkodás mellett nagyobb segítség-nyújtást is képes a betegsegélyező teljesíteni a kevesebb tagdíjból.

Alkotmányba ütköző igazságtalanság az, hogy az iparos biztosítja munkáját betegség és baleset ellen,

a betegség, vagy haláleset első 7 napjában köteles legyen a munkást fizetni.

Követeljük, hogy a betegsegélyező törvény e szakasza sürgősen töröltesse. Hibás a törvény abban is, hogy míg a munkás, ha nem dolgozik, nem köteles betegsegélyező járulékot fizetni, a munkaadó,

bár munkája annyi sincs, hogy egyedül, vagy egy segéddel dolgozzék, köteles a járulékot mindenkor pontosan fizetni.

A törvény erre vonatkozó szakaszát is kérjük sürgősen és úgy módosítani, hogy

csak a dolgozó idő után és esetében fizessen járulékot az önálló iparos.

Ha nem mentesítenék az iparosokat a tagsági kötelezettség alól, úgy

legyen szabad orvosválasztási joga és betegség esetén az igazolt kiadások térítésének meg a betegnek.

Új adórendszert.

Országunkban az iparosok adóztatása is oly súlyos, hogy ez ellen is óvást kell emelnünk. Az adóalap megállapítása egyoldalú, az iparosok képviselője nincs jelen a megállapításnál. Tehát védekezni sem tudnak és már magát az adóalapot magasan állapítják meg. Az ez után számított

Miért akar akar megszabadulni a betegsegélyező kötelező tagságától az iparosság?

A betegsegélyező és társadalombiztosító törvény is hibás. Ez a törvény semmiféle autonóm jogot nem biztosít az egyes kerületi igazgatóságoknak. Orvosok, tisztviselők kinevezése, a ha-

gyűjtött járulékok felhasználása a központtól függ, amely központba laikus hivatalnok emberek és a munkások elégedetlenségének szításával forralgó munkások ülnek. Ha jól megnézzük a

szövegét, hogy az ipar-

szövegét

adókulcs 12—14 százaléka is elviselhetetlenül magas.

Az adókulcs az igazságos adóalap megállapítása esetén ne lehessen több, mint 6 százalék. Kérjük a 30.000 lej adómentes létminimum bevezetését az adókvótánál a szakiparos szervezetek megbízottjainak képviseltetését,

valamint szavazatjogát biztosítani.

Tíz munkáson aluli üzemenél az államnak nem igea fizetődik ki a forgalmi adó

A forgalmi adó az ipari termelést csak megakadályozza és megdrágítja. Ezen adórendszer ellenőrzéséhez szükséges nyilvántartást és könyvelést a kézműves iparosok elvégezni nem tudják. S végeredményben is a kézműves-iparostól szedett forgalmi adó vagy igazságtalan, vagy pedig kicsiségénél fogva a vele való bajlódást sem éri meg. Eppen ezért

a 10 munkáson alul dolgozó kézműves kisiparos vállairól a forgalmi adót teljesen vegyék le.

Városi taxák helyett egységes városi pótdadót.

A városi taxarendszer is a termelés drágításához és az önálló kézműves iparos tönkretételéhez vezet. A városi taxákat 18 százalékban az iparos és kereskedő fizeti meg, pedig a városok lakosságának az iparoság alig 10 százalékát teszi ki. Igazságtalan, hogy a polgárság másik 90 százaléka a város fenntartásához vagy semmivel, vagy alig valamivel járul hozzá. Szüntessék meg tehát a taxa-rendszert is és vezessék be helyette az egységes pótdadó-szedési rendszert, mely szerint mindenki egyforma kulcs szerint járuljon jövedelméből a város fenntartásához.

Ne csipkedjék, hanem irtják ki a kártékony kontárt.

Nincs törvény, mely radikálisan és eredményesen védene a jogosult, önálló, iparigazolvánnyal bíró adófizető iparost. A jogosult iparosok elől a törvényellenes, jogos, iparral nem bíró egyének veszik el a munkát és ebben őket az állam és más közhatóságok támogatják.

A börtönök, fegyházak, javítóintézetek, katonai műhelyek, állami ipariskolák, vagy városi közhatóság által létesített alkalmi műhelyek ontják a rosszul képzett munkásokat

és közérdekűségüknel fogva a közmunkákat, sőt sok esetben a magánmunkákat is elhalásszák a jogosított iparosok elől. A munka-vállalásban ezeket az intézményeket legtöbbször a hatósági vezetők protezzálják. Ezek az intézmények természetesen

adót nem fizetnek, másnémi köztartozások alól is kibújnak, tehát egyenlőtlen fegyverekkel küzdenek a jogosult iparosokkal szemben.

Ezek mellett nagyon sok az egyéni jogosulatlan munkavállaló, iparigazolvány nélkül dolgozó kontár is, akik 10—20.000, sokszor százazrekre menő értékű munkát vállalnak és a kihágási eljárás megindítása és lefolytatása alatt is készítenek. Utána

a büntetés 2—300 lej, vagy 1000 lej, amit azonban a folytonos és rendszeres amnesztiákkal még fel is függesztenek.

Ugy az állami, vagy kövvállalatok, mint az ilyen kontárok, természetesen az állam jövedelmét is csorbítják, amellet a jogosított iparosok iparmetét veszélyeztetik, kénytelenek tehát iparukat visszaadni s így az állam ezeknek adójától is elcsik.

Kérjük tehát a kontártüldözést az egységes ipartörvénybe felvenni, addig is azonban külön törvénnyel, vagy miniszteri rendelettel egy szabályoztatni, hogy a jogosulatlan ipart azók tettenérés esetén azonnal az első 24 órán edlyos, legkevesebb 5000 lej büntetéssel sújtassanak, szerszámaikat és nyersanyagukat kobossák el és büntessék meg azokat is, akik ilyen jogosulatlan iparossal vagy vállalkozóval dolgoztatnak.

A börtönök, fegyházak, katonai műhelyek, ipariskolák tiltassanak el, hogy akár közhatóságoktól, akár pedig egyénekktől munkát vállaljanak. Tet-

tenérés esetén az intézmény vezetői elbocsátással, vagy állásukból való felfüggesztéssel büntendők.

Revizlóra szorai a bírósági ügyvitel is.

A bírósági eljárások gyorsítását és olcsóbbá tételét kérjük. Jelenleg a legkisebb, de

egész biztos per megindításától is tartózkodik mindenki,

mert az eljárás illetékleróvásokban túlságosan drága és mert

a jelenlegi ügyvitel módot ad a pereknek hosszú ideig való elhúzására.

Ezek a viszonyok nagy mértékben hozzájárulnak az ország gazdasági helyzetének romlásához, mert csaknem elérhetetlenül költséges és hosszadalmas.

A munkabér biztosítására vonatkozó törvény az iparosok szempontjából elvileg nagyon jó és eredményes volna, ha

a gyorsított eljárást itt is keresztül vinnék.

Olcsó Ipari hitelt és a kamatláb hat százalékra való leszállítását

A már egy évtizedet meghaladó gazdasági válság 90 százalékban vagyunk felélésére és adósság-csinálásra kényszerítette az iparoságot is. Igazságtalan, hogy

a régebben szerzett adósságokat a mai nagyobb bevételű értékekkel bíró pénzzel fizessék vissza.

Igazságtalan, hogy akkor, midőn az általunk kiutalt összegeket a földművelő és vidéki lakosságtól a jelenlegi konverziós törvény folytán nem tudják visszakapni saját adósságaikat száz százalékban és záros határidőhöz kötve fizessék.

Kérjük tehát az iparos-adósságok 50 százalékos konverzióját, illetve leszállítását.

A kölcsön-kamatok még ma is olyan magasak, hogy az iparosok keserves és erőfeszítő munkájukkal megkeresni nem tudják.

Kérjük a kamatok leszállítását, hogy a legmagasabb bank-kamat 6 százaléknál nagyobb ne legyen.

Ennek arányában kérjük a Banca Nationala kamatlábát is leszállítani. A szomszédos európai államokban már mindenütt kisebb a bankkamat, mint nálunk.

Olcsó, hosszulejratu kisipari kölcsönök folyósítását kérjük.

még pedig állami pénzből, mert csak ez állíthatja vissza az ipar és kereskedelem nélkülözhetetlen hitelét. Hitelélet fellendítése és megindítása nélkül államunk iparosai és kereskedői csak tovább pusztulnak.

Mi a hiba a közszállításonál?

Rövid, világos és igazságos közszállítási szabályrendelet felállítását kérjük. Kérjük ebben kimondani, hogy

20.000 lejt meghaladó, bármily természetű ipari munkára vagy ipari cikkek szállítására nyilvános pályázat irandó ki.

A pályázatban csak iparigazolvánnyal bíró, igazolt iparosok vagy vállalkozók vehetnek részt a

A kisebbségi nyelvek az ipari szakoktatásban és a hivatalos nyomtatványokon

A tanonciskolai szakoktatásban, valamint a betegsegélyző intézménynél, ipartestületnél és más ipari közigazgatásban az oktatás, iratváltás, tárgyalás az államnyelv kötelező használata mellett a

sükséghez mérten az illető vidék anyanyelvén is történhessék.

A szakoktatásban különösen a gyakorlati ismereteket kívánó tárgyak elsajátítása, csakis úgy eredményes, ha azokat a tanonc anyanyelvén is ismertetik.

Ugyanez áll az ipari közigazgatás, betegsegélyző nyomtatványaira és hirdményeinek közlésére is.

Revidálják a vasárnapi munkaszünetet.

A törvényes ünnepek és zárórara vonatkozó

Ennek a bírósági intézménynek működésétől eredményt csak úgy várhatunk, ha az állam, a kirendelt bírósági tagok fizetéséről és rendszeres munkabecosztásáról gondoskodik. Kérjük tehát, hogy

a munkabírósnál igénybe vett bírósági tagok fizetésének a bíróságok helyiségeinek és felszereléseinek fedezéséről az illetékes minisztérium sürgősen gondoskodjék.

Bő fedezet van erre a bélyegilletékből és az adókból befolyó összegek is kellene fedezzék.

Iparpártoló és nem jövedelmet hajtó legyen a vámtarifa.

A vámtarifák leszállítását kérjük azon nyersanyagokra, melyeket nem, vagy nem elég mennyiségben termel az ország ipara. Viszont az országban termelt ipari cikkek védelme érdekében kérjük a külföldről behozott ipari cikkek és termékek vámjának felemelését olyan ipari cikkekre és termelvényekre, melyeket az országban megfelelő mennyiségben állítanak elő.

munkák mindenkor szakmaszerint osztassanak ki

A fővállalkozói rendszer szűnjön meg.

Pályázatoknál és munkakiadásoknál

a megyében, vagy a városban lakó iparos távolabb esőkkel szemben, vagy külföldiekkel szemben előnyben részesítendők még akkor is, ha ajánlata 10 százalékkal drágább volna.

A pályázati feltételek a szabályrendeletbe foglalt utasítások be nem tartása büntetendő cselekményt képezzen. A munkát kiadó közhatóság vagy annak közege bünygyileg tétessék felelőssé az esetleges szabálytalansáért.

Töröljék el az ipari képesítés okmányainak terhes állami illetékét.

Az ipari képesítéshez szükséges okmányok állami díjai töröltessenek el. Ezek ugyanis megdrágítják a képesítéshez szükséges okmányok megszerzését, miért is ilyen okmányok nélkül dolgoznak, vállalnak ma az országban sok ezren. Ezeknek a díjaknak szedése lényegesen elősegíti a kontárkodást és a jogosulatlan vállalkozást.

A kötelező cégbejegyzést is revidálni kellene.

A cégbejegyzési kötelezettség a kézműves kisiparosokra ne legyen kötelező. A kézműves és kisiparos termelési és forgalmi viszonyai nem olyan nagyméretűek, hogy szükségessé tennék a cégbejegyzés előnyeit és védelmét. Ellenben, ha mgia, egyik-másik kézműves és kisiparos ipari menete azt mutatná, hogy ez szükséges és indokolt, ugy

az illető szabad elhatározásból kérhesse a cégbejegyzésbe való felvételt.

Ne legyen kötelező a könyvvezetés se a kisiparosokra, akiknek ipari körülményei és vállalkozásuknak terjedelme a könyvelést nem teszi szükségessé. Viszont, akik azt szükségesnek látják, önként, maguktól helyezkedhessenek a könyvvezetés rendszerére.

törvény megváltoztatását kérjük, főképpen az élelmezési iparban és a borbélyiparra nézve. Kérjük, hogy a törvényes ünnepeken és vasárnap a hentes, mészáros, sütő- és cukrásziparosok d. e. 10 óráig dolgozhassanak. Cukrászok egész nap nyitva tarthassák üzleteiket. Borbélyok ünnep- és vasárnap déli 12 óráig dolgozhassanak. Természetesen találjuk, hogy az ezen a napon igénybe vett munkások a következő hét bármely kiválasztott napján a munkában töltött időnek megfelelő szabadnapban részesüljenek. Kérjük ezt annál is inkább, mert ezen a téren is, a vasutnál, közös fürdőkben, kaszárnyákban, rendőrségi épületben, tób. a borbélyok vasárnap is dolgoznak. Ugyancsak az iparosok munkásai az ünnep- és vasárnap délelőttjén hához járással és ott a munka elvégzésével foglalkoznak, miáltal a meglévő

— **BESCHLEUNIGTE ERLEDIGUNG DER STEUERGESÜCHE.** Das Finanzministerium hat die Steuerämter angewiesen, angesichts der vielfachen Klagen über Verspätung in der Erledigung von Steueransuchen der Bevölkerung binnen 10 Tagen die Rückstände aufzuarbeiten und dem Ministerium hierüber zu berichten.

Kik vettek részt az aradi iparosbálon?

A bombasiker, amit az aradi iparosbálon megjövendőltünk, valóban beült. Nemcsak a közönség-siker volt óriási, hanem a hangulat is hagyományosan kitűnő volt kiváló kivirradtig.

Az iparosbál legforgalmasabb sátrai a büffé és a cukrászda voltak. Előbbiben Reinhart Gyuláné és Glück Józsefné, utóbbiban Engelhardt Ferencné, Wild Ferencné és Wohlmuth Jenőné tevékenykedtek. A hölgyek érdeme volt az eladásra kerülő dús készlet is, mert részben ők gyűjtötték, részben maguk adományozták a „raktár”-t. A tombolánál Faragó Böske, Lovasberényi Árpádné, Schrott Zoltánné, Kun Józsefné, Zombory Piri és Erbeszkern Manci osztották ki, a nyerő számokkal sűrűn jelentkezőknek a szép tárgyakat. A fekete kávé és virstilisátorban Kőszeghy Emilné, Barthel Ernőné és Galgóczy Kató szolgálták ki a vendégeket, a pezsgősátorban Zombory Gyuláné, Illyés Istváné és Dukász Lajosné működtek. Itt volt a tombola-jegyek eladásának központja is. A tea-sátor hatalmas teljesítményét Braun Samuné, Martini Jánosné, Menráth Miklósné, Kertész Józsefné, Bedő Lászlóné és Pepoli Viktorné bonyolították le önként jelentkező bájos fiatal lányok segítségével. A borsátorban Fock Gábor volt a vezér. Segitettek neki menyé, Fock Lászlóné, valamint Konczek Lajos, Bedő László és Fock László.

A bálon megjelent asszonyok és lányok névsorát a fentebb megnevezett közreműködők kivételével a megjelenés sorrendjében alább közöljük:

Govits Ferencné, Csatlós Istvánné, Csatlós Andrásné, Csatlós Kató, Schrott Zoltánné, Vackó Mátyásné, Vackó Mancika, Schuller Józsefné, Cserepánszky Béláné, Pepoli Viktorné, Lovasberényi Árpádné, Zsigmond Kálmánné, Wild Ferencné, Hess Béláné, Czitrom Olga, Diósy Lajosné, Barthel Ernőné, Dukász Imréné, Dukász Lajosné, Szeredy Gusztávné, Matekovic Lászlóné, Szántó Mihályné, Konczek Lajosné, Konczek Aranka, Pintér Istvánné, Pacurar Jánosné, Pacurar Manci, Erbeszkern Béláné, Erbeszkern Ilona, Sággy Henrikné, Szilágyi Dezsőné, Oravetz Lászlóné, Hozspodár Miklósné, Hozspodár Irénke, Wolff Andrásné, Edl Lőrincné, Edl Irénke, Edl Baba, Mikossy Jánosné, Vágó Károlyné, Sitkey Jánosné, Rosenberg Mária, Maigart Imréné, Maigart Annuska, Turkász Istvánné, Panek Sándorné, Panek Mancika, Galgóczy Kató, Dittrich Albertné, Karácsonyi Jánosné, Hoffmann Zsuzsika, Szirbusz Vazulné, Uzsora Istvánné, Fibinger Izidorné, Kőszeghy Emilné, Tatu Lászlóné, Mayer Antalné, Lammert Antalné, Neszmerák Margit, bzw. Neszmerák Kálmánné, Rózsa Béláné, Rózsa Ferdinándné, Molnár Istvánné, Tudor Teodorné, Nagy Károlyné, Garai Istvánné, Hampel Józsefné, Baranyi Ferencné, Baranyi Bella, Kelle Andrásné, Kelle Lili, Kuhn Józsefné, Jarincsek Annuska, Jarincsek Iluska, ifj. Wild Ferencné, Steinbrecher Jánosné, Steinbrecher Kató, Giszotti Nándorné, Giszotti Elza, Fodor Ilonka, Dóka Elvira, Baricz Máténé, Pirosky Józsefné, Szilávis Klári, Rózsa Mimi (Ghioroc), Rózsa Jánosné, Friedmann Emilné, Schwartz Jenőné, Papp Baby, Papp Károlyné, Kánya Lajosné, Kánya Jucika, Gács Mórné, Gács Elvira, Illyés Istvánné, Jatyim Mária, Sándor Istvánné, Kaufmann Ferencné, Friedmann Józsefné, Szabó Lajosné, Szabó Emike, Kopányi Gyuláné, Susmann Giza, Vulcu Mária, Bösörmenyi Benedekné, Korányi Matild, Dobrá Ilus (Ghioroc), Hönig Lajosné, Schwartz Jenőné, Gál Erzsika, Silosan Demeterné, Lang Adánné, Berger Pólka, Berger Ilonka, Bloch Károlyné, Voitecan Jánosné, Kaiser Aranka, Cserepánszky Józsefné, Cserepánszky Juliska, Petró Marika, Schmelkó Istvánné, Schmelkó Ica, Schwartz Árpádné, Jantó Ferencné, Bene Cili, Szabó Péterné, Szabó Böske, Muntean nővérek, Pintér Ilonka, bzw. Horváth Józsefné, Zeih Andrásné, Revillák Böske és Nuszi, Kiss Gáborné, Mikolás Manci, Kamilla és Piroksa, Zilahy Gáborné, Zilahy Elvira és Gabriella, Szalay Margit, Gárdos Lajosné, Krausz Józsefné, Todorovics Böske, Fock Jánosné, Braun Jenőné, Viznyiczai Jánosné, Schlotter Helén, Köhl Mária, Hannecker Erzsike, Eisele Jánosné, Weiss Józsefné, Jahoda Béláné, bzw. Szekeres Istvánné, Szekeres Tilda és Sári, Bauer Emma, Scher Margit, Bruchner Zoltánné,

Élénk lendülettel folyik a román-magyar áruforgalom

Kompensációs alapon nagy üzleteket kötnek a két állam nagy cégei. Román-Magyar Áruforgalmi Részvénytársaság alakult Budapesten

Bucuresti, február 8. A közép-európai államok kereskedelmi forgalmában napról-napra legyőzhetetlenebb akadályok tornyosulnak a kivitel és a behozatal útjába. Különösen amióta a Csehszlovákiával fenállott árucseré megbénult a prágai kormány által részint már életbe léptetett, részint csak tervbe vett intézkedések következtében, azóta ezeknek az államoknak határait alig hagyja el áru. Nálunk a kompensációs üzleteknek megnehezítése akasztotta meg az áruforgalomnak szinte egyetlen lehetséges módját s a vámhivatalkok jelentése szerint évek óta nem volt olyan kevés munka a határon átmenő áruk vámolásával, mint az utolsó két-három hónap alatt.

Az általános üzletlenség alól csak a román-magyar áruforgalom kivétel, ami viszont

feltűnő módon megélénkült az utóbbi hónapokban.

Magyarország nemcsak akadályokat nem gördít a román áruk bevitelének útjába, de minden eszközzel segíti azt s így ma

Romániának legélénkebb forgalma Magyarországgal áll fenn.

Petróleumot, tűzfát és fűrés-árakat, diót, bőrt szállítunk jelentékeny mennyiségben a magyar piacra s minthogy az üzletek magán-kompensációs alapon bonyolítatnak le, a kivitelnek és behozatalnak legyőzhetetlen akadályok nem állnak útjába. Magyarországon elsősorban ipari cikkekkel kompenzál, de ezeken és a villamosági cikkekkel kívül nagy mennyiségben küld ide textil- és gyapottárukat, porcellánt, bőrárakat és vegyi szereket. Ugy a magyar exportőrök, mint a Magyarországon vásárló román kereskedők és gyárak magánkompensációt bonyolítanak le s ez alapon egymásközött intézik a fizetéseket is, ez az oka annak, hogy ebben a relációban az árucseré élén — újabb bizonyítékként annak, hogy minél kevesebbet avatkoznak bele a hatóságok a kereskedelem tevékenységébe, annál szabadabban és élénkebben képes működni a kereskedői szervezet.

A román-magyar áruforgalom fellendülésének legkétségtelenebb bizonyítéka az, hogy a Magyar Általános Hitelbank Budapesten megalakította a Magyar-Román Áruforgalmi Részvénytársaságot, Bucurestiben pedig Inerexim cég alatt alakult hasonló céllal kereskedelmi társaság.

300 millióval tartozik az állam a hazai posztógyáraknak

A hatalmas összeg hiánya megbénítja a posztótermelést. — Tárgyalások indulnak a 300 milliós államadósság törlesztése ügyében

Bucuresti, február 8. Az állam beiföldi áruhitelzői között legmagasabb összegű követeléssel a hazai posztógyárak állnak a rossz viszonyok közé került kincstárral szemben. Követelésük már sokkal magasabb összegre is rugott, de az előbbi kormány pénzügyminisztere részletekben letörlesztette a tartozást úgy, hogy a hadseregellátás tételén az állam tartozása ma már csak 450 milliót tesz ki. Ebből 300 millió a posztógyárak követelése, amelyre az új kormány kinevezése óta törlesztés nem történt. Madgearu pénzügyminiszter kincstári utalványokban és havi részletekben háromszázmilliót már kifizetett a gyáraknak, mert ezek az állami törlesztés nélkül képtelenek lettek volna a mai hitelviszonyok mellett üzemiüket folytatni. A kincstári utalványokban történt fizetés 20—30 százalékos veszteséget jelentett ugyan a gyáraknak, de legalább pénzhez juttottak és nem voltak kénytelenek üzemiüket leállítani, követelésük viszont leszállt egy milliárdról a mai 300 millióra.

Az új kormány pénzügyminisztere még nem került abba a helyzetbe, hogy a gyáraknak ezt a követelését likvidálja, annyi egyéb teendője van s annyi elfoglaltságot ad az egész minisztériumnak az adóreform elkészítése. A posztógyárak képviselői azonban sürgetik a további törlesztéseket és azt kérik a pénzügyminisztertől, hogy ha készpénzzel nem is, de legalább kincstárjegyekkel fizessen nekik az állam. A kérelem teljesítésének azonban akadálya az, hogy az államszámviteli törvény rendelkezései szerint

április 1-e előtt kincstári bonokat nem lehet kibocsájtani.

A pénzügyminiszter tehát legjobb szándékai mellett sem teljesítheti a gyárak kívánságát. A gyárosok erre azt kérték, hogy fizessen az államkassza azonnal és készpénzben 50 milliót a gyáraknak, a hátralékos 250 millióra az esetben hajlandók a gyárak áprilisig várni, ha a minisztérium már most hozzákezd a kincstári utalványok kibocsájtásának előkészítéséhez, mert ennek a műveletnek formalitásai két-három hónapi időt feltétlenül igénybevesznek. Ilyen módon az új költségvetési év kezdetével kiegyenlítést nyerne a gyárak követelése s ezek akadálytalanul folytathatnák gyártási üzemiüket.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, labtörő, grádlí, butorszövet, plüsz, a rik, butorugó, mindentéle kárpitoskellek. Zsák, zsineg, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad u. Neuman ház

Hann Ferencné, Tersánszky Manci, Juga Ilona, Heggyessy Lajosné, bzw. Bözö Jánosné, Bözö Irma.

A legjövendelmesebb bál attrakció kétségtelenül a tombola volt. Mint attrakció is ez sikerült a legjobban. A bálrendezőség ki is hangsúlyozta ezt, mert azoknak a hölgyeknek, akik a legtöbb jegyet adták el, értékes ajándékokkal kedveskedett. A nyertes hölgyek nevei az elért eredmények sorrendjében a következők: 1. Maigart Nusika, 2. Kovács Kató, 3. Kertész Gizi, 4. Klein Ilus, 5. Schrott Istvánné, 6. Galgóczy Kató.

Nem sokban maradt anyagi eredményben sem a tombola mögött a büffé, cukrászda és a többi attrakció sem. Külön ki kell emelnünk Reinhart Gyuláné, Glück Józsefné és Braun Samuné ne-

veit. Ugy az előkészítő munkákban, mint a bál folyamán ők voltak a hölgyek közül a legtevékenyebbek.

A gyűjtésben Reinhart Gyula, Reinhart Babu és Bakács Miksa érték el a legtöbb eredményt. Fáradságot nem ismerő agilitásuknak nem kis része volt abban, hogy a bál anyagi sikere minden várakozást felülmúlt. Meg kell említenünk Hermann Róbertnek, az Otthon titkárnak nevét is, aki mint a bál apparátus adminisztrációjának vezetője, ezuttal is bebizonyította, hogy hivatása magaslatán áll.

A szép és kellemes éjszaka emlékének kívül az iparosbálok maradandó eredménye, hogy a meses célnak az aradi iparos agymenháznak megvalósítását jelentékeny lépéssel vitte előre.

Vasárnap déltől hétfő délutánig tartó munkaszünet a sütőiparban

A timisoarai sütőszindikátus kezdeményezte a vasárnapi munkaszünet revízióját. — Az ügyben a munkaügyi miniszter dönt.

Timisoara. (Az Iparos tudósítójától.) A timisoarai ipari szindikátus pékszakosztálya hozzászólás és beható tárgyalásokat folytatott a munkakamara vezetésével. A tárgyalások során megakartak állapodni abban, hogy a timisoarai pékek vasárnapi munkaszünetét hogyan szabályozzák.

A tárgyalások rendjén ez a megállapodás létre is jött és eszerint a pékek ezentúl vasárnap déli 12 órától kezdve hétfőn délután 5 óráig nem

dolgoznak és így tartanak meg a maguk vasárnapját.

A hozott egyértelmű és egyhangú határozatot most a munkaügyi minisztériumhoz terjesztették fel, amelynek ezt a megállapodást jóvá kell hagynia, hogy azt kötelező erővel életbe lehessen léptetni. Valószínű, hogy a munkaügyi minisztérium a timisoarai megállapodást jóváhagyja és ebben az esetben az ország többi városaiban a munkaadók, munkások és munkakamarák is hasonló értelmű megállapodást kötnének.

A cluji munkakamara is csak adminisztrál

Vérszegény negyedévi közgyűlés. — Clujon a tanonckérdés körül folyik az improduktív vita. — Jumanca elnök a „klasszikus” műveltség ellen

Cluj. (Az Iparos tudósítójától.) A cluji körzeti munkakamara a napokban tartotta meg negyedévi közgyűlését a városháza dísztermében. A népes közgyűlésen, amelyen Jumanca József grafikai munkás, a kolozsvári munkakamara elnöke vezetett le, Fedorca munkaügyi és minisztériumi kiküldötten kívül Dej, Turda és Bistrita munkakamarai kiküldöttei is megjelentek.

A felszólalók közül többen súlyos szemrehányásokkal illették a munkakamarát. mert rövid működése nagyrészt adminisztratív ügyekben merült ki, ami arra mutat, hogy az egész intézmény feleslegesnek bizonyult.

Súlyos viharokat váltott ki a tanonckérdés szabályozásával foglalkozó hivatalos javaslat tárgyalása, amely a munkanélküliség mesterséges

fokozása és a kontárok elszaporodásának lehetősége mellett foglalt állást.

A közgyűlés „legszenzációsabb” felszólalása a munkakamarai tisztviselők felvételi vizsgájával kapcsolatban hangzott el. Jumanca elnök ugyanis a vizsgáztatások ellen állástfoglaló felszólalónak válaszolva, Leon Blum, az ismert francia szociáldemokrata vezér egyik legutóbbi beszédére hivatkozva, leszögezte, hogy az intellektuális munkanélküliség okát a régi generáció „klasszikus” kiképzésében kell keresni. „Az a generáció — mondta Jumanca — amely a régi iskolákban szerezte képesítését, nem felel meg a kor követelményeinek és így a munkanélküliség keserű kenyerét teljesen megérdemli!”

Végrehajtást tűztek ki valamennyi aradi sütő ellen

A pénzügyigazgatóság nem veszi figyelembe, hogy a sütők bírságai amnesztia alá tartoznak. — Nyolc napi haladék és akkor eselleg megperdül a dob...

Arad, febr. 8. Doctor Vazul behajtási pénzügyigazgatónál szerdán küldöttség jelent meg az aradi sütőiparosok szindikátusa részéről, amely kérte, hogy a törvénytelenné kivetett bélyegbírságokat, amelyekre a közeli napokban árverést írtak ki, az igazgató törölje. A szindikátus megbízottai kérésüket azonnal támasztották alá, hogy a bélyegbírságokat akkor vetette ki a pénzügyigazgatóság, amikor egy miniszteri rendelet úgy intézkedett, hogy a különleges regiszterek használatának életbeléptetése után felvett kihágási jegyzőkönyvek semmiek.

Egyben felfárták a pékek szomorú gazdasági helyzetüket is, elpanaszolták, hogy a túlmagas adók ezt a hajdan virágzó ipart teljesen tönkreteszik, mert

a kereseti adókat egy több évvel ezelőtti megállapított kulcs szerint vetik ki

ma is, amikor sem a buzáarak, sem pedig a kereseti lehetőségek nem egyezők az évekkel ezelőtti helyzettel. A pékek nagy része azonkívül nyög a hatalmas bélyegbírságok alatt is, amelyeket pedig az 1069—1933. sz. alatti amnesztia törvény semmisnek mond ki. Ismereteseek azon viták, amelyek a körül a törvény körül annakidején keletkeztek, mert a pénzügyigazgatóság arra az álláspontra helyezkedett,

hogy amnesztia csakis azokra a bírságokra vonatkozik, amelyek átváltoztathatók börtönbüntetésre.

Ezzel szemben megállapítást nyert, hogy a rendelet specifikálja azokat a foglalkozási ágakat, a

melyek nem esnek amnesztia alá és a felsoroltak között a pékek nem találhatók. A szindikátus hiába sorakoztatta fel maga mellett annakidején ezeket az érveket, a bírságokat kivették, sőt a most meginduló árverések során ugyazólván

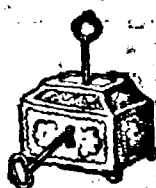
az összes pékek ellen végrehajtást tűztek ki.

A bélyegbírságok Aradon hatalmas összeget tesznek ki. Vannak üzemek, amelyek ellen tíz, husz és harmincezer lejre tűztek ki árveréseket annak ellenére, hogy a pékeknek bírsági végzés van a kezükben, amely felmenti őket a bírság megfizetése alól. A mai küldöttség vezetői kijelentették,

hogy az aradi pékektől összesen hatszáz ezer lejt követelnek

ezen a címen és hogy ha az adóhivatalok ezeket az összegeket behajtják, az összes péküzemnek a csődbe mennek. Doctor Vazul pénzügyigazgató a küldöttség előtt kijelentette, hogy az árveréseket nyolc napra felfüggeszti és ez alatt az idő alatt a pékeknek módjukban van az összes igazságot bizonyító miniszteri rendeleteket, valamint az amnesztia törvény pontos szövegét beszerezni. Ennek figyelembevételével fog az igazgató az illetékek behajtásáról dönten. A pékek halálan fogadták Doctor Vazul belátó elhatározását és megbízták a szindikátus egyik vezetőjét, hogy a szükséges rendeleteket és törvényeket szerezze be. Egyben elhatározták, hogy ha intervenciójuk sikertelen lesz,

felségfolyamodványt intéznek az uralkodóhoz és ebben tárják fel katasztrófáival fenyegető helyzetüket.



CÉHLÁDA

Hogyan tisztelték és hogy kezelték céhbéli elődeink a kontárt?

Hogy napjaink egyik legégetőbb problémája, a kontárkérdés, mennyire nem mai keletű, hanem olyan régi probléma, mint maga az ipar, mulatságosan illusztrálja egy 1694-ből való latin nyelvű okirat. A történelmi becsű okirat eredeti címe a következőképpen hangzik:

„Articuli seu constitutiones Artis Cismadiae vel potius Cothurnariorum in Libera ac Regia Civitate Agriensi. Anno 1694. apr. 26.”

A latin cím magyar fordítása a következő:

„A csizmadia, vagyis inkább cipőkészítő mesterség szabályrendelete Eger szabad királyi városában. 1694. április 26-án.”

A fent megjelölt érdekes részlet a régi szabályrendelet 7-ik paragrafusa, amely eredetiben a következő szövege: „Art. 7. Tempore autem mundinarum, dum ex aliis Civitatibus venirent Cothurnarii, cuicunque illorum deponat duodecim denarios; pro incorporatione unum flor. hung. Contár autem, seu Hemplér deponat duplum”. Magyarul:

„7. szakasz. Vásárok idején pedig, amíg más városokból cipészek jönnek, fizessenek fejenként 12 dénárt; testületi beiratásért pedig egy magyar forintot. A kontár azonban, vagy himpellér az összeg dupláját fizeti.”

Nem túlságosan becsülték tehát derék egeri elődeink sem a kontárt, hogyha hivatalos irásaikban nemes egyszerűséggel himpellérnek titulálták. Be kell azonban ismernünk, hogy az elődök mégis csak okosabban cselekedtek. Mert míg ma az a helyzet, hogy az iparengedély nélküli iparos, tehát a kontár, kibúvik az adófizetés alól, a céhek idején éppen ellenkezőleg állt a dolog. Az iparengedély nélküli iparost, tehát a céhen kívül álló kontárt dupla taksával sújtotta nemes Eger városa, hogyha „himpellér” léte a híres egeri vásárra merte tolni szánalmas ábrázatát.

Érdekes elvi döntés a CFR ellen

A timisoarai törvényezők érdekes ügyben hozott elvi jelentőségű döntést. Az egyik timisoarai cég perrel támadta meg az államvasutnak azt a jogát, hogy árulasszállításoknál a tarifa-kiszámítása alkalmával történt hibákat, amelyeket a vasuti tisztviselők a vasut kárára követtek el, végrehajtás útján akarja ellensúlyozni és a különbözetet behajtani. A vasut ugyanis azon cégek ellen, amelyek az áruszállításoknál önhibájukon kívül kevesebbet fizettek, foglalást és árverést is tűzött ki a követelt összeg erejéig.

Igy történt ez a közelmúltban az egyik timisoarai céggel is, amely külföldről nemzetközi szállítócégek útján kapja áruját és közvetlenül nem is érintkezett a vasuttal. A vasut mégis rajta követelte a díjtöbbletet és ennek behajtásával a pénzügyigazgatóságot bízta meg. A foglalás ellen a cég a törvényezőkhez nyújtott be felelőbírást, amely most hozott döntésével kimondotta, hogy a vasutnak nincsen joga önhatalmúlag foglalásokat eszközölni.

Sanghai éjszaka az Iparos Otthonban

Az aradi Iparos Otthon műkedvelői csoportja a hó 25-én, vasárnap este tartja meg az Iparos Otthon igazgatóságának védnöksége alatt hagyományos farsangi álarcos- és jelmezes-bájt. A műkedvelők bája csúttal is újat hoz a háttérben a tarka események közepette. Az Iparos Kultúrház gyönyörű nagytermét kínai pagodává alakították. Shanghai éjszakát varázsolnak a színház aradi napok közé. Lesznek a hagyományos jelmezes versenyen kívül még más meglepetések is. A szándékos, akik valamennyien kínai jelmezekben vonulnak fel a bálon, bekapukálták, hogy az ország végén csökönt a bálozó közönség áldozatkésztsége miatt is mindössze 30 lejtben állapították meg a belépő díjat. A belépést szigorúan a meghívó felmutatásához kötötték. Meghívókat az Iparos Otthon irodája ad ki.

Három megyéből eddig egyetlen ember került be az építészek kamarájába

A nemzeti-parasztpárt nevéhez számtalan szakmai kamara felállítása fűződik. Így az építészek részére is kamarát létesítettek. A törvény nyomán körrendeletben felszólították az ország építészeit, hogy megfelelő okmányaik csatolásával kérjék a Bucurestiben létesült építészeti kamarába való felvételüket, mert a jövőben csak azok vállalhatnak vezetői munkát, akik tagjai ennek az újabb intézménynek.

A felhívás nyomán jó nyolc hónappal ezelőtt az összes székelyföldi építészek is bejegyezték kérvénnyel fordultak a bucurestii építkezési kamarához. Azóta várják az eredményt. Most aztán Berek Ferenc mercuria ciuci építész átiratot kapott Bucurestiből, melyben értesítik, hogy a kamara tagjai közé iktatták. Eddig az egész Székelyföldről ez az egyetlen elintéztet kérvény.

Baumeister Protestieren gegen die städtische Terrainmiete

Unter dem Vorsitz des Präses der Baumeistergruppe, Karl Götz, hielten am 31. Jänner die Fachgruppen der Baumeister und Maurer des Temesvarer Gewerbesyndikates eine Sitzung ab. In der Sitzung gab der Sekretär des Gewerbesyndikates, Josef Gazda bekannt,

das in Hinkunft nur solche Baumeister und Maurermeister in Timisoara Arbeiten ausführen können, die in eine von der Stadt aufzustellende Liste aufgenommen werden.

Für die Aufnahme in diese Liste ist von Kleingauern 200 Lei, von Maurermeistern 300 Lei u. von Baumeistern 500 Lei als einmalige Taxe zu entrichten. Nachher wurde die Benützung des städtischen Terrains bei Bauarbeiten behandelt. Wie bekannt, forderte die Stadt von den Baumeister Bagyanaki als Miete für den Platz, den er bei dem Bau des Österreicherischen Hauses benützte, 20 Lei pro Quadratmeter. Die Miete wurde später zwar auf 5 Lei herabgesetzt, dennoch bildet diese Summe eine Belastung, die man bei dem heutigen schweren Stand, den das Baugewerbe hat, nicht einkalkulieren kann.

Das Baugewerbe Timisoaras protestiert gegen derartige Sondergebühren, die anstatt die Bautätigkeit zu fördern, diese nur behindern.

Man wies auf Oesterreich, die Tschechoslovakei und Jugoslawien hin, wo für Neubauten Prämien ausgesetzt sind, nicht wie bei uns Sondergebühren. Es wurde beschlossen, von der Stadt die Abschaffung dieser Taxe zu verlangen.

Um die Bautätigkeit zu heben, wurde Architekt Rudolf Kocsi und der Maurermeister Ferdinand Riemenschneider mit der

Ausarbeitung eines Entwurfes für Modernisierungs- und Renovierungsarbeiten alter Häuser betraut.

In den westlichen Ländern werden den Besitzern vom Staat, als auch von der Stadt verschiedenen von derartig hergerichteten Häusern sowohl vom Staat, als auch von der Stadt verschiedene Begünstigungen in Form von öffentlichen Gebührennachlässen gewährt.

Zum Schluss machte Sekretär Gazda die Erschienenen noch aufmerksam,

dass die Baukontrakte bei der Finanzadministration vidiert werden müssen, wofür eine Gebühr von 1.4 Prozent zu entrichten ist.

Geschieht dies nicht, so werden die Kontrakte im Streitfall nicht anerkannt.

Szépen kidolgozott, száraz sütőlapátok

18-22 cm. vekni- és pereclapát	—	—	—	Lei 55
23-28 cm. vekni- és pereclapát	—	—	—	Lei 60
30-34 cm. kenyér- és zsemlelapát	—	—	—	Lei 70
35-37 cm. kenyér- és zsemlelapát	—	—	—	Lei 80
38-39 cm. mundaipát	—	—	—	Lei 105
40-44 cm. mundaipát	—	—	—	Lei 115

nyél nélkül, ab Arad állomás,
csomagolva szállítja

Weisz Siegfried Arad, Strada Alexandrescu

NEM LESZ INFLACIÓ

A pénzügyminiszter mereven kitart a stabil lej mellett. — A hitel visszaállítását és a múlt hibáinak orvoslását ígérte a Nemzeti Bank új kormányzója

Törvényt hoznak a jegybank védelme érdekében

Bucuresti, február 8. Egy bucuresti-i tudósítás alapján jelentettük, hogy a Banca Națională új kormányzójának: Grigore Dumitrescunak beiktatása a kinevezését követő napon megtörtént. A jegybank igazgató-tanácsának ünnepi ülésén megjelent Victor Slavescu pénzügyminiszter is, aki hosszabb beszédben fejtette ki a kormány pénzügyi politikáját, melyhez a Banca Națională támogatását kérte.

— Előre is kijelentem, — mondta a pénzügyminiszter, — hogy a legszigorubb és a legortodoxabb pénzügyi politika hiva vagyok s ami eszköz a rendelkezésemre áll, azt

a lej stabilitásának szolgálatába fogom állítani. A pénzünk konszolidált árfolyamát meg kell védnünk minden akár kívülről, akár bentről jövő támadás ellen.

A Banca Nationala vezetőségét megnyugtatom abban a tekintetben, hogy bennem mindig elhatározott és készséges támogatóját fogja találni az ország valutájának védelmében kifejtendő tevékenységének.

Dumitrescu bankkormányzó a következő beszéddel foglalta el a guvernátori széket:

— Nehéz időkből nyertem megbízást erre az állásra, remélem azonban, hogy a helyzetet megértő közvélemény támogatni fog tevékenységemben. A gazdasági élet minden ágában szerzett tapasztalataim, amelyekhez a gazdasági és pénzügyi törvényhozás munkájában eltöltött két évtizedes tevékenység is járul, képessé tesznek — úgy érzem — arra, hogy hasznosan működjek közre az előttünk álló nehéz problémák megoldásában. Megdönthetetlen a hitem országunk erejében s annak boldogabb jövőjét látom. — Vannak intézetek, amelyeknél kötelesség a bevált jónak tradícióját megőrizni. Ezek közé tartozik

a Banca Nationala is. Az új idők azonban új követelményeket is támasztanak a jegybankosajító intézetekkel szemben s ezeknek megoldása érdekében a legszorosabb együttműködésre vagyunk utalva az állami ügyek intézőivel, a kormány tagjaival.

— A Banca Nationala-nak első kötelessége az ország gazdasági tevékenységét előmozdítani.

E célra elkerülhetetlenül szükséges a hitel visszaállítása.

Ismervén annak a szerepnek fontosságát, amely e téren a pénzintézetekre vár, kész vagyok ezeket olyan mértékben támogatni, amilyen mértékben azok az ország gazdasági életét támogatják. Ennek a követelménynek teljesítése azonban

el nem képzelhető a múlt hibáinak likvidálása nélkül.

Hiszem, hogy a Banca Nationala áldozatok árán is igyekezni fog ezt a feladatot teljesíteni, hogy végre nyugvó pontra jussanak azok a kérdések, amelyek olyan hosszú idő óta zavarják a gazdasági élet nyugalmát és a termelés nyugodt menetét.

A kormányzó beiktatásán elhangzott beszédek között nagy érdeklődést keltett a pénzügyminiszternek az a bejelentése, hogy megtalálta a módját annak, hogy a jegybankot megvédelmezze minden eshetőségtől, amely ezt az ország pénzének védelmében kifejtendő munkájában érheti. Erről törvényjavaslat készül, melynek tervezetét a pénzügyminiszter előzetesen közölni fogja a jegybank vezetőivel.

Pénzügyi körökben kíváncsian várják, hogy a pénzügyminiszter milyen törvényjavaslat előterjesztésére célzott feltűnéstkeltő bejelentésével.

Részletfizetést is elfogad az aradi adóhivatal

Aki 50 százalékot fizet, annál nem perdül meg a dob

Arad, február 8. A három aradi adóhivatalban február elsejével megkezdtek a tömeges árverések kiűzését. Erre a pénzügyigazgatóságot nemcsak az kényszerítette, hogy a minisztérium fokozott behajtást sürget, hanem az a körülmény is, hogy az új költségvetési évtől már csak két hónap választ el és ezalatt az idő alatt a kivetett adóknak legalább 95 százalékát kell behajtani. Míg pedig, amint az a tegnap közölt statisztikából kitűnik, ilyen rövid idő alatt az nehezen lesz teljesíthető.

Az adóhivatalok arra az álláspontra helyezkednek, hogy ahol csak lehet nem tartják meg az árverést, ha az adós a tartozás több mint ötven százalékát kifizeti. A tapasztalat ugyanis azt mutatta, hogy részletfizetés elfogadásával csak fokozzák az állam jövedelmét. Ilyen módon nem lesznek tönkre az adózók és könnyebben hajthatják be teljes egészében a követelést, mintha árvereznének, amikor csak kis rész folyik be rendszerint az államkasszába. Mára huszonöt árverést tüztek ki az adóhivatalok, azonban mindössze csak egy helyen szólott meg a dob. Itt is a résztvevők teljes hiányával. Az árverés egy lakereszkedő özvegyénél folyt le, akinek 10 ezer 300 lej jövedelmi adótartozása van. A lefoglalt érték egy szoba butor volt, amit ezer lejért vettek meg.

Az adóhivatalok az enyhének nevezhető árverést tüztek ki és ennek tulajdonítható, hogy ma például az első kerületi adóhivatalnál háromszáz ezer lejnél nagyobb volt a beelbás ellenére is naponta százezres jövedelmeket mutatnak fel. Mindenki fizet, akira vétel. A jövedelmet fokozza az is, hogy aki február 15-ig kifizeti az utolsó negyedre szóló adóját 5 százalék engedménnyel részesül.

Tavaszi divatbemutatót rendeznek az aradi masamód cégek

Az aradi női kalapszalontulajdonosok e hó 11-én, vasárnap, délután 6 órai kezdettel az Iparos Kulturház összes helyiségeiben táncot, tombolával és tavaszi divatbemutatóval egybekötött jótékony célú teaestélyt rendeznek. Az estély eseménye a divatbemutató lesz, amelyen a Dein Paula, Gizi-szalón Deutsch Jozefin, Faragó Böske, Ila-szalónja, Bóra Margit, Csobán Ila, Hunnia-szalón, Irén-szalón, Ibolya-szalón, Annie-szalón vesznek részt a masamód-cégek közül, ott lesz az Apponyi Testvérek cipőszalónja, a Lyon konfekció-cég, a Ruttkay és Botye fehérnemű-szalón, valamint a Radó konfekció-cég. A divatbemutatóval egybekötött táncestély előkészítő munkálatait Haller Gizi és Dein Paula végezték dicsérendő buzgalommal. Az estély jövedelmét egy alapra fordítják, amely arra lesz hivatva, hogy egy elagott masamódot az aradi iparos agglomerációban élete végéig biztos menedékhez juttasson.

Az előrelátó ember mindennapi itala:



Mert oldja a szervezet savas lerakódásait, vért frissít, regenerál és nyugodt almot ad.

„OAMBO” VEZÉRKÉPVISELETI
TIMISOARA, Str. Bonnaz 21.
Kérjen ingyenkóstolót!

HIRESK

AZ IPAROS

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árengedmény.

Redakcia si adminisztratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Carminul Industriajlor-Iparos Otthon.

KITUNTETETT RESICAI IPAROSOK.

Károly király legutóbb négy érdemes resicai iparost tüntetett ki a Meritul Comercial si Industrial érdemrend második osztályával. A négy kitüntetett: Dewald Ferenc asztalosmester, Szendek István és Muntean György cipész-mesterek és Wanka János cukrász tiszteletére a resicai ipartestület helyiségében ünnepség volt, amelyen a kormány képviselőjében Milutinovici Kornél főszolgabíró vett részt.

MUNKAKAMARAI FIÓK ZALAUN.

Törvény szerint a munkakamaráknak a megyeszékhelyen fiókot kell felállítani. A munkakamarai törvény eme rendelkezésének Zalaun is eleget tettek a Jancu Vasile munkakamarai elnök és dr. Anderkó István központi titkár kiküldöttek jelenlétében az ottani fiók is megalakult. Elnök: Avram George (munkaadó), alelnök: Debrezi Bálint (munkás), titkár: Teveli Dezső, pénztáros: Podina Trajan (tiszviselő). A munkakamarai fiók a vároháza épületében nyert elhelyezést.

Neuer Gewerbekommissär in Timisoara. In der Person des delegierten kommissärs der Stadt bei der Timisoaraer Gewerbetorporation ist ein Wechsel eingetreten. An Stelle Svetosar Baneus wurde der Elisabethstädter Lehrlingsheimdirektor Simon Veveritza zum Gewerbekommissär ernannt. Die Versetzung Svetosar Baneus erregte in Kreisen der Timisoaraer Gewerbetreibenden grosse Unzufriedenheit, da er als tüchtiger Fachmann in gewerblichen Angelegenheiten gilt und seine Ablösung daher von den Gewerbetreibenden als zwecklos angesehen wird.

KNEFFEL

in és szénüzlete

Bul. Regele Ferdinand 1. 27.

Versenyáron házhoz szállít 2 éves száraz tűzifát, salon darabos hősziget, salon dió koksz, kitűnő minőségű, tejás brikket, száraz vasaló lászén.

Die Jimboliaer Gewerbetorporation feiert 50-jähriges Jubiläum. Die Jimboliaer Gewerbetorporation wird am Pfingstsonntag dieses Jahres ihr 50. Jubiläum begehen. Aus diesem Anlass wird eine Gewerbe- und Landwirtschaftliche Ausstellung veranstaltet.

Butorgyarak Butoriparosok Asztalosok

tapasztalták, hogy
legjobb
leggazdaságosabb
legbiztosabb
a szódával oldható

„FORTE“ HIDEGENYV

Aradon kapható:

Barlos Miksa furnirüzlet
Steinitzer N. festékkereskedő

Az aradi ipartestület nagygyűlés keretében tiltakozik az iparossérelmek ellen

Clujon tartják meg a tiltakozó nagygyűlést

Arad, február 8. Az aradi ipartestület előjárósága kedden tartotta rendes havi ülését, amelyen nagyszabású iparos-akció megindulásáról hostak jelentőségteljes határozatot. Az ülésen a hostak jelentőségteljes határozatot. Az ülésen három régi iparos-sérelmek tekintetében szögezték le Arad iparosságának álláspontját. Valamennyi sérelmek ölgában már felterjesztések történtek, miután azonban meghallgatásuk és orvoslásuk késedelmeskedik, az Ipartestület azt az eszmét vetette fel, hogy Clujon nagyszabású iparos nagygyűlést készít elő, amelyen az iparosság demonstrálni fog követeléseinek teljesítése mellett:

1. Szüntesse meg a kormány az önálló iparosoknak a betegsegélyző pénztárakba történt bekényszerítését.
2. Töröljék el az iparosság forgalmi adóját.

3. Vegyék ki az iparosokat a Munkakamarák hatásköréből és helyezték vissza a Kereskedelmi és Iparkamarák intézkedési körébe.

Az iparosság arra hivatkozik, hogy a Munkakamara olyan hatósági szerv, amely ahelyett, hogy védné az iparosok érdekeit, ellenkezőleg, azok érdekei ellen dolgozik. Bebizonyított tény, hogy a munkaadók és az alkalmazottak érdekei ellentétesek, ezért a két érdekelt fél a Munkakamarák kötelékében nem maradhat meg.

Az ország iparossága a cluji tiltakozó nagygyűlés tervét tetőzéssel fogadta és már eddig tizenöt Ipartestület jelentette be csatlakozását az aradi iniciatívából kiinduló mozgalomhoz.

A tegnapi előjárósági ülés elhatározta egyébként azt is, hogy felterjesztést intéz a kereskedelemügyi minisztériumhoz a Kereskedelmi és Iparkamara megmentése érdekében.

Amtsantritt der neuen General- secretärs des Timisoarer Handelskammer

Der neue Generalsekretär der Timisoaraer Handels- und Gewerbekammer Jancu Conciatu gab anlässlich seines Amtsantrittes eine Erklärung ab in welcher er u. a. folgendes sagte:

Ich werde bestrebt sein, in das Leben der Kammer einen neuen Geist einzuführen, indem ich die Organe der Handelskammer für die Bedürfnisse der Kaufleute, Industriellen und Gewerbetreibenden leichter erreichbar mache. In das Arbeitsprogramm der Kammer wird auch die Entwicklung und Unterstützung des professionellen Unterrichtes aufgenommen.

Die Kammer muss mit aller Kraft an der Wiederherstellung des normalen Kreditlebens arbeiten. Bei unseren Gutachten und allen unseren Entwürfen, werden wir stets vor Augen halten, dass unsere Provinz die entwickeltste Industrie im Lande hat und die ganze Wirtschaftsaktion der Regierung auf der Stützung und Förderung der nationalen Industrie beruhen muss.

Doch nicht nur der Grossindustrie, sondern auch der Kleinindustrie und dem Gewerbe sichere ich in meinem wie auch im Namen meiner Mitarbeiter die weiterstehende Mitarbeit in allen sie interessierenden Fragen zu.

aranyoz
ezüstöz
nikkelez
bronzal
rézzel
horganyal
ónnal

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakszerű
olcsó

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
Dengi-ház.

TISZTUIJTO KÖZGYÜLES A SALONTAI IPAROS DALEGYLETBEN. A salontai Iparos Dalegylet e hó 18-án délután 8 órakor rendes évi közgyűlést tartja. A közgyűlésen teljes tisztújítás lesz, melynek során dolgozzanak a A

AUSZEICHNUNG VERDIENSTVOLLER

RESCHITZAEER GEWERBETREIBENDER. In Anerkennung ihrer Verdienste wurden die Reschitzear Gewerbetreibenden Tischlermeister Franz Dewald, Schumachermeister Stefan Szendek, Schumachermeister Georg Muntean und Konditor Johann Wanka vom König mit dem Meritul comercial si industrial dekoriert. Anlässlich der Dekorierung fand im Lokale der Resitzear Gewerbetorporation zu Ehren der Ausgezeichneten eine Feierlichkeit statt.

Megbírásgolták az autó-adó hátralékosokat. Január 25-én járt le a határideje annak, hogy az autótulajdonosok adójukat bírság nélkül egyenlíthették ki. Kötelezettségüknek igen sokan eleget tettek, azonban akik elmulasztották az adófizetést, azok ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, amiket most küldtek fel a bíróság elé a minisztériumba. Összesen 42 jegyzőkönyvet hagyott jóvá az igazgató. A bírság minden esetben az adó háromszorososa.

Der Timisoaraer Bäckerball. Die Timisoaraer Bäckermeister veranstalteten Sonntag abends in den Räumlichkeiten des Gewerbesyndikates einen Ball. Den Tanz eröffnete der Präses der Bäckerfachgruppe Nikolaus Hollinger mit Frau Phillip Ehling, damit das Zeichen zum Beginn der Unterhaltung gebend, die alle Gäste in der besten Laune und fröhlichen Stimmung sein, bis in die frühen Morgenstunden beisammensahen. Am Ball erschienen auch einige Abordnung Arader Gewerbetreibender.

ÖSTERREICHER IGNAC, BUCURESTI KÖLTÖZIK. Mint értesültünk, Österreicher Ignac timisoarai lakosok által a 361. sz. üzlete van, a tavaly épült józsefvárosi főútlelen és környékén kívül, Bucurestibe költözik, ahol még a timisoarai üzennél is nagyobb pékséget és cukrászdát állít fel. Österreicher Ignac 19 éves, Nándor nevű fiát nagykorúsítottja a fiatalemberre bizza a timisoarai üzemek vezetését. A hír még nem erősítették meg.

AUCH EINE EMPFEHLUNG.

Kunde: „Ist Ihr Haarwasser auch gut?“
Friseur: „Das will ich meinen! Vorige Woche hat eine Frau den Kork aus der Flasche mit den Zähnen herausgezogen — drei Tage später hat sie einen Schnurrbart gehabt!“

Szinházi és estélyi ruhákat

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Nade 10.
Főkönyv. Strada. Straton. Straton.

A SPRICC-POLITUROZÁS



Az asztalosipar minden fázisa óriási átalakuláson ment keresztül az utolsó években. A gép, amelynek mozgalmasságát éljük, hatalmas részt hasított ki az asztalos munkájából is. A munka egyik fázisa azonban, a fényezési eljárás, semmi fejlődést nem mutatott. A mai asztalos ugyanúgy polituroz, mint 100 évvel ezelőtti elődje.

Vegyészek, asztalosok, laikusok hatalmas táborra hosszú időn keresztül sikertelenül kísérletezett minőségben megfelelő, de árban olcsóbb fényezési eljárással. A nagy német vegyipar azonban győzött a sellak-politur fölött és néhány évvel ezelőtti piacra dobta az akkor még nem tökéletes nitro-cellulose fényező anyagot.

Ez év első napjaiban egyik timisoarai gyár mutatta be az időközben tökéletesített anyaggal való fényezési eljárásokat és az eredmény — legalább is minőségben — nemcsak eléri, hanem bizonyos vonatkozásokban felül is mulja a sellak-politurozást.

Óriási előnye az, hogy bármely szobaberenkezés 24 órán belül kifényezhető, anélkül, hogy a gyorsaságból kifolyólag a butor bármiféle minőségbeli hátrányt szenvedne. További előnye, — bár ez nem nagy jelentőségű, — a vízállóképeség.

Hátrányai: a nagyobb zuzott hibák nehéz javíthatósága (a kis hibák javítása nagyon könnyű) és az anyag drágasága.

Kismester részére, eltekintve a hozzá szükséges mintegy 12—15 ezer lejesez investálástól, azért sem alkalmas, mert teljesen különálló, pormentes, ventilátorral ellátott helyiséget igényel.

Azonban egy közös üzem, vagy akár magánüzem is, amely kizárólag fényezéssel foglalkozna, feltétlenül rentábilis lenne, ha megfelelő olcsó anyagárat tudna a gyártól kiharcolni.

Tehát összegezve a fentiek, megállapíthatjuk, hogy a produktum tökéletes, az ár azonban magas. A mai rossz butorárak mellett nem gondolhatunk többletjövedelmekre. A spricc-politurozás tehát mindaddig nem lesz általános, amíg előállítására több kerül a sellak-politurozásnál.

Magister Arculatus.

Legszöbbször mos, vasal, fényez

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorului 35.
In carterea. Az udvarban

Repülőbélyeget az üzleti könyvekre! A pénzügyminiszter 264343-983 számú rendeletében megállapítja, hogy a legújabb cég kereskedelmi könyveit nem látja el az előírás szerint annak minden lapjára ragasztandó repülőbélyeggel. Akik a törvénynek nem tesznek eleget, büntetés alá esnek.

— VÁSÁRCSARNOK TIMISOARAN. Timisoara város vásárcsarnok építését vette tervebe. A terv szerint a vásárcsarnokot a Hunyadi híd mellett, az Előre evezős egyesület helyén építenék föl. A tervnek legelkezdőbb barátja Török György városi főállatorvos. A vásárcsarnok építésével egyidőben, modern hajóállomást is építenének a Bega-parton és a falusiak részére szálláshelyet.

Aradi iparosok
találkozóhelye:

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.

Ösv. Pribán Miklós, szül. Mandl Mária mint hitvese, a saját, ugyasintén gyermekei: Mária, Vazul, Kató, Miki és Sándor, valamint az alulírottak nevében is fájdalomtól összetört szívvel, de a Mindenható szenteség akaratában való megnyugvással tudatják, hogy az önfeláldozó férj, a szerető jó édesapa, sógor, nagybácsi és rokon

Pribán Miklós

folyó évi február hó 5-én, reggel 8 órakor áldásos életének 57-ik, zavartalan boldog házasságának 31-ik évében rövid szenvedés után visszaadta nemeg lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk hült temeit folyó évi február hó 6-án, délután 1/25 órakor fogjuk a felső-temető halottas csarnokából a gör. keleti román egyház szertartásai szerint törént beszentelés után az ugyanottani temetőben lévő családi sírkertünkben örökös nyughelyére elhelyezni.

DRAGA EMLEKET KEGYELETTTEL
FOGJUK MEGŐRIZNI!

Arad, 1934. február hó 5.

Pápay Lajos és neje, szül. Mandl Katalin, Mandl József és neje, szül. Katona Mária, Stummer Lőrinc és neje, szül. Mandl Julia, Mandl Ferenc és neje, szül. Angerer Boriska, Polonyi Balázs sógorai és sógornői, Vratny Gottlbné, szül. Polonyi Ilonka, Krammer Miklós és neje, szül. Mandl Margit, Stummer Ferenc, Stummer Lőrinc, Stummer Károly unokahugai és öccsei.

Ugyasintén a többi nagyszámú rokonság, a jóismerősök és jóbarátok nevében is.

Az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgató és felügyelő-bizottsága mély szomorúsággal tudatja, hogy

Pribán Miklós úr

f. év február 5-én reggel elhunyt. Temetése február hó 6-án, fél 5 órakor a felső-temető halottas házából történik. Az Iparos Temetkezési Csoport az elhunytban egyik oszlopos tagját veszítette el, aki mindenkor odaadással dolgozott a Csoport érdekében.

EMLÉKET SZERETTEL FOGJUK
MEGŐRIZNI!

Arad, február 6.

Az Aradi Iparosok Temetkezést
Segélyező Csoportja
igazgatósága

Societăți de Binefacere
Jótékonyági egyesületek

Directiunea Grupei de Inmormantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad anunță pe a-easta cale on. ei membri că cotizațiunile sunt scadente până la următoarele numere:

In grupa I. csoportban Nro 672 számig, in grupa II. csoportban Nro 755 számig.

Directiunea Grupci de Ajutor de Inmormantare a Industrișilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedază intre timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület igazgatósága ezúton értesíti tagjait, hogy a fizetés a következő számokig esedékes:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékon vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megalulnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban: 751 Vád Ioan Klein, 752 Leopold Martini Lipót, 753 Nicolae Pribán Miklós. In grupa B. csoportban: 742. Sofia Dr. Alex. Leskó Sándorné.

— Modernizálják a lugoji vágóhidat. A lugoji városi nagytanács megszavazta a vágóhid modernizálására szükséges munkálatokat, melyek során függetlenítik a hűtők működését a jéggyártástól, amellyel eddig szoros kapcsolatban állott. A munkálatok elvégzésére árlejtést irnak ki és felszólítják ajánlattételre a vágóhid berendezését annak idején készítő Ganz-céget is. A vágóhid átalakítási munkálataira egy millió 200 ezer lejt irányoztak elő.

Asztalos tűzhely, kézikocsi és gyalupadok
igen olcsón eladók

Arad. Str. Cogalniceanu 25.

A tél már nem hoz gondot,

régi ruháimat

Hoszipodár-hoz küldöm
a fűtőtestet, vagyileg tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3.

Az újonnan butorok legfontosabb dekoratív részét
a jó rajzu

bel- és külföldi furnért
nagy választékban kaphatja

DÉSI furnirkereskedésben Arad, Strada Horia 1.

SZABÓ ALBERT üveg- és porcellán nagyáruháza

Arad, Bulevardul Regina Maria 20. szám